

[عکس احسان جزینی]

برای جهش تولید، همفکری و هماهنگی لازم است

در برخی وزارتخانه‌ها و ارگان‌ها مانند وزارت صمت، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی و... که نقش مستقیمی در تولید اشتغال برعهده دارند، باید تحرک بیشتری دیده شود

گزارش

آتی‌نو - یکی از دغدغه‌های دهه‌های اخیر جامعه کارگری ایران، عدم سه‌جانبه‌گرایی (کارگر، کارفرما و دولت) در خصوص برخورد با مشکلات و بحران‌های حوزه کاری است و همچنان این نگرانی کم‌اکنون وجود دارد اما هرچه به جلو می‌رویم فاصله بین این سه هرم تعیین‌کننده وضعیت کارگران کمتر و کمتر می‌شود، بخصوص در مورد تعیین نرخ مزد که هر یک نظرات خود را در رسانه‌های بی‌می‌کنند و معمولاً این نشست حاشیه‌هایی را به دنبال دارد و حتی با فشارهایی که می‌آورند باعث تجدیدنظر در نرخ مزد می‌شوند اما آنچه در این بین مورد توجه قرار نمی‌گیرد، نقش وزارتخانه‌ها، ارگان‌ها و نهادهای در بر خورد با «بحران بیکاری» و «جهش تولید» است و در این بین تنها نام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پررنگ‌تر از دیگر دستگاه‌ها به چشم می‌خورد؛ آن هم تنها در حوزه بهبود روابط کار. سایر وزارتخانه‌ها و ارگان‌ها مانند وزارت صمت (صنعت، معدن و تجارت)، وزارت راه و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و... که نقش مستقیمی در تولید اشتغال برعهده دارند، باید تحرک بیشتری دیده‌شود. با توجه به اینکه سال جاری از سوی مقام معظم رهبری به نام «جهش تولید» نامگذاری شده اما هنوز نقش وزارتخانه‌ها همچنان که باید در چرخاندن چرخ تولید

و اشتغال روشن نیست. بسیاری از کارشناسان اقتصادی و جامعه‌شناسی بر این باورند که بیکاری و عدم وجود منابع پایدار درآمد برای خانواده، به غیر از مشکلات اقتصادی می‌تواند بحران‌های اجتماعی را نیز به همراه داشته باشد که در این حوزه قشر فرودست جامعه که از باقی سطوح جامعه آسیب‌پذیرتر هستند بیشتر در گرداب فقر و بزه فرو می‌روند. در مورد اینکه وزارتخانه‌ها با ایجاد اشتغال چه نقشی می‌توانند در جلوگیری از بحران اقتصادی و اجتماعی ایفا کنند یا یک فعال کارگری گفت‌وگویی انجام داده‌ایم. او مدعی است هنگامی که چهره‌به‌چهره با کارگران و بیکاران جامعه روبه‌رو می‌شود، بحران اقتصادی و اجتماعی را بیش از برخی مسئولان لمس می‌کند. رحیم میرعبدالله معتقد است مشکلات کنونی کارگران در ایران تنها با همکاری وزارتخانه‌ها، نهادهای ارگان‌های مرتبط قابل برطرف شدن است، در غیر این صورت اگر بخواهیم تنها در انتظار حضور فیزیکی نمایندگان وزارتخانه‌ها در جلسات باشیم امیدی به بهبود وضعیت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نخواهیم داشت.

رحیم میرعبدالله، عضو شورای اسلامی کار استان تهران در خصوص وضعیت کنونی کارگران بیکار شده در شرایط کرونایی به آتی‌نو می‌گوید: «آنچه مشخص است وضعیت اقتصادی نه تنها در ایران بلکه در

جهان هم دچار رکود شده و در این شرایط نباید انتظار داشته باشیم که وضعیت قشر کارگر بهبود یابد اما آنچه مشخص است باید همه ارگان‌ها و وزارتخانه‌هایی که در حوزه اشتغال‌زایی نقش دارند با همفکری و برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت در سالی که به نام «جهش تولید» نامگذاری شده فعالیت‌هایی را آغاز کنند تا بتوانیم به آینده حوزه اشتغال و کارگری امیدوار باشیم؛ در غیر این صورت اگر تنها فعالیت‌ها در حوزه کارگری را مختص به بهبود روابط کار و افزایش نرخ مزد و... بدانیم، نمی‌توانیم به اهداف شعار «جهش تولید» نزدیک شویم.» او در ادامه با اشاره به آسیب‌هایی که اقشار کارگر از شیوع بحران کرونا متحمل شده‌اند ادامه می‌دهد: «آنچه با ظهور کرونا در جهان مشخص شد تضعیف بیش از پیش قشر کارگر بود و شیوع این بیماری باعث شد کارگران بسیاری با تعدیل و اخراج روبه‌رو شوند. وضعیت اقتصادی کارگران ایران هم با توجه به تحریم‌ها و بیکاری و شیوع این بیماری بحرانی‌تر از قبل شده و چنانکه می‌بینیم هر روز خبر از تعدیل نیروهای کار بیشتری به گوش می‌رسد، نه تنها کارگران عادی بلکه کارگران متخصص هم از این اخراج‌ها در امان نبوده‌اند. این در حالی است که املاک کارفرمایان و ثروتمندان در حال افزایش قیمت است. فشار اقتصادی همچنان در حال ضعیف‌تر کردن قشر کارگر است که بدون کمترین

حمایتی با افزایش نرخ مسکن، هزینه‌های آموزشی، افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل و... روبه‌رو می‌شوند. آنچه باید در این بین مورد توجه قرار گیرد، کاهش صدماتی است که به اقشار کم‌توان جامعه وارد شده است.» این فعال کارگری در ادامه با انتقاد از عملکرد برخی وزارتخانه‌ها و ارگان‌هایی که می‌توانند در حوزه تولید و اشتغال نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کنند، اضافه می‌کند: «در این بین وزارتخانه‌ها و ارگان‌هایی مانند راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، صمت و... که باید در ایجاد اشتغال و تولید بیش از سایر وزارتخانه‌ها فعال باشند را از چرخه تولید و ایجاد اشتغال و... دور کرده‌اند و ما تاکنون عملکرد چندانی مثبتی از آنها شاهد نبودیم به غیر از اینکه در مصاحبه‌ها و برنامه‌های صداوسیما وعده‌هایی می‌دهند که در همان حد باقی می‌ماند. اگر فعالیت‌های این وزارتخانه‌ها تنها به جلسه‌ها ختم می‌شود و نتیجه‌ای به همراه ندارد بهتر است آنها با مردم شفاف‌تر باشند. در حال حاضر بسیاری از کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی در حوزه‌های راهسازی، معادن، مزارع کشاورزی، ساخت‌وساز مسکن، فعالیت‌های عمرانی و... با عدم برنامه‌ریزی مواجه هستند و تنها افرادی که در این وضعیت ضعیف‌تر و فقیرتر می‌شوند، کارگران هستند.» میرعبدالله با اشاره به مشکلات فرهنگی و رشد بزهکاری در بین جمعیت بیکار جامعه ادامه می‌دهد: «از

همه ارگان‌ها و وزارتخانه‌هایی که در حوزه اشتغال‌زایی نقش دارند با همفکری و برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت در سالی که به نام «جهش تولید» نامگذاری شده می‌بایست فعالیت‌هایی را آغاز کنند تا بتوانیم به آینده حوزه اشتغال و کارگری امیدوار باشیم

مستمری بیکاری اردیبهشت و آری می‌شود

محمد شریعتمداری، وزیر کار گفت: «برای اسفندماه سال ۱۳۹۸ حدود ۲۱۳ هزار نفر مشمول دریافت مستمری بیکاری شده‌اند که تاکنون برای حدود ۱۵۰ هزار نفر مبلغ مستمری پرداخت شده و فهرست حدود ۶۳ هزار نفر نیز در ابتدای تیر به خزانه‌داری کل کشور ارسال می‌شود. در ارتباط با افرادی که در فروردین سال جاری بیکار شده‌اند اطلاعات حدود ۳۳۰ هزار نفر به خزانه‌داری کل کشور ارسال شده و امیدواریم به همراه فهرست تکمیلی اسفندماه و در روزهای آتی پرداخت صورت گیرد. همچنین با توجه به اینکه برای مقایسه‌ای که در اردیبهشت ماه کار خود را از دست داده‌اند تا پایان خرداد ماه کارفرمایان می‌توانستند فهرست بیمه ارسال کنند، فهرست این افراد نیز در حال پالایش است که به محض آماده شدن و طی هفته آتی برای پالایش نهایی در ارتباط با تعداد خانوار و تاریخ بیکاری تحویل سازمان تامین اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه خواهد شد. ضمناً طی این مدت حدود ۱۶ هزار و ۵۰۰ نفر انصراف خود را از دریافت مبالغ مربوط به ایام بیکاری در سامانه ثبت کرده‌اند.»

استقبال از کارفرماهای افغان

محسن ابراهیمی، مدیرکل اشتغال اتباع خارجی وزارت کار در دیدار وزیران کار ایران و افغانستان با اشاره به اینکه افراد افغان در ایران طبق دو ماده قانونی پروانه کار می‌گیرند، گفت: «بر اساس ماده ۱۲۱ قانون کار جمهوری اسلامی ایران، برای هزار و ۴۰۰ نفر از اتباع افغانستان پروانه کار صادر شد که ۱۵ نفر از این افراد پزشک و پرستار بودند و بیشتر آنها به عنوان کارفرما کار می‌کنند. ماده (۱۲۲) قانون کار نیز شامل افرادی است که همسر ایرانی دارند و کسانی که به عنوان پناهنده در ایران حضور دارند، این جمعیت از مالیات معاف هستند. همچنین بیش از ۷۰۰ هزار تبعه افغان به صورت غیرمجاز در ایران مشغول به کار هستند که بهتر است برای آنها مدارک شناسایی صادر شود و طبق تفاهنامه قبلی پروانه کار داشته باشند و بتوانند به صورت مجاز در ایران فعالیت کنند.»

قرارداد کارگران با پیمانکاران حذف می‌شود

معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتقد است «در حال حاضر استفاده از پیمانکار در بخش‌هایی از دولت و نهادهای عمومی بر اساس قانون انجام می‌شود اما چنانچه مجلس قانونی را تصویب کند که پیمانکاران نیروی انسانی حذف شوند و قرارداد مستقیم با کارگران منعقد شود، ما از آن استقبال می‌کنیم. در زمینه صیانت از نیروی کاری که در حوزه پیمانکاری مشغول است، هم از جهت حقوق و مزایا و هم از جهت مسائل ایمنی و شرایط محیط کار، برای متفاوتی ندارد که پیمانکار یا نهاد عمومی یا شرکت مادر با کارگر قرارداد منعقد کرده باشد. همه پیمانکاران مکلف هستند قوانین کار و بخصوص حقوق و مزایای مصوب شورای عالی کار را در قبال کارگران طرف قرارداد خود رعایت کنند و اگر تخلفی در این زمینه صورت گیرد، طبق مقررات با پیمانکار متخلف برخورد خواهد شد.»

به استثنای ۳ درصد بیمه بیکاری در مهلت مقرر قانونی به سازمان ارسال و پرداخت کند. ورزشکارانی هم که در کشور خود یا سایر کشور بیمه‌پرداز هستند و کشور آنان عضو مقاوله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار است، باید ۳ درصد حق بیمه حوادث ناشی از کار را به سازمان پرداخت کنند.

ادامه در صفحه ۲

گفت‌وگو با رئیس اداره بیمه ایرانیان خارج از کشور و اتباع خارجی سازمان تامین اجتماعی

همه چیز درباره بیمه اتباع خارجی در ایران

سوال‌ات و پرسش‌هایی از این دست ما را بر آن داشت تا مجدداً با زین‌العابدین مقصودلو، رئیس اداره بیمه ایرانیان خارج از کشور و اتباع خارجی گفت‌وگو کنیم که در ادامه می‌خوانید.

چه مرجعی مجوز اشتغال اتباع خارجی در ایران را صادر می‌کند؟

به استناد مواد ۱۲۰ تا ۱۲۹ قانون کار، مرجع صادرکننده مجوز اشتغال اتباع خارجی در ایران، اداره کل اشتغال اتباع خارجی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و یا ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سطح استان‌هاست. البته مطابق تبصره ماده (۱۲۰) قانون کار، اتباع خارجی که در مأموریت‌های دیپلماتیک و کنسولی هستند و نیز کارکنان محلی سفارتخانه‌ها از دریافت پروانه کار مستثنی شده‌اند

بر اساس ماده (۵) قانون مدنی، تمامی سکنه ایران اعم از اتباع داخلی و خارجی، مطیع قوانین ایران خواهند بود مگر در مواردی که قانون استثنا کرده باشد. همچنین بر اساس قانون تامین اجتماعی، اتباع خارجی به شرط اخذ مجوزهای قانونی جهت اقامت و اشتغال، وفق قوانین و مقررات، در حیطه شمول این قانون قرار داشته و می‌توانند از حمایت‌های قانونی در هنگام بیماری، از کارافتادگی، سالیانوردگی و فوت سرپرست خانوار و... بهره‌مند شوند. اما تامین اجتماعی کشورمان چه خدمات و حمایت‌هایی را به اتباع خارجی ارائه می‌کند؟ نرخ حق بیمه آنان چقدر است و آیا به اتباع خارجی شاغل در کارگاه‌های مشمول قانون تامین اجتماعی، بیمه بیکاری تعلق می‌گیرد؟ این